

Recyclaat in elk product

De Nationale Circulaire Plastics Norm komt eraan

In 2027 moet hij ingaan, de Nationale Circulaire Plastics Norm (NCPN), of bijmengnorm in de volksmond. Vanaf dan geldt voor alle plasticverwerkers in Nederland die producten maken voor de Nederlandse markt, een verplichting om tenminste 15% recyclaat bij te mengen in hun producten. En dit percentage loopt op tot 25 à 30% in 2030. Dat is de verwachting tenminste, want nog veel is onduidelijk. Voor welke productgroepen precies gaat dit gelden? Welke definitie van recyclaat wordt er gehanteerd? En hoe zit het met een Europees level playing field? Allemaal vragen die onlangs op het Nationaal Kunststof Congres in Zwolle gesteld zijn, maar die nog niet geleid hebben tot duidelijke antwoorden.

Tijdens verschillende sessies op het Nationaal Kunststof Congres en het Future Proof Plastics event, na elkaar gehouden op 9 november 2023 in Zwolle, kwam de NCPN ter sprake. Hoewel de wetgeving in 2027 in moet gaan, staat de eerste internetconsultatie van de norm gepland voor het tweede kwartaal van 2024. Dan moet de wet in concept al af zijn, dus haast is geboden. In opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat heeft de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland in samenwerking met de Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststofindustrie en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de onderzoeksopdracht aan Partners for Innovation

verstrekt om te onderzoeken welke knelpunten kunststof- en rubberverwerkers verwachten tegen te komen bij de implementatie van deze norm en om een eerste onderbouwing te kunnen geven voor de financiële instrumenten die ingezet kunnen worden bij de invoering van de norm.

Minder CO₂

Waarom komt deze norm er? "We willen met zijn allen minder CO₂ uitstoten en Nederland wil daarin vooroplopen. In 2030 moet er een CO₂-reductie van 60% behaald zijn, is het voornemen van de Nederlandse overheid. Deze maatregel kan hier aan bijdragen", ver-

De overheidsdelegatie tijdens het Nationaal Kunststof Congres. Helemaal links Martijn Reubzaet van het ministerie van I&W.

Ingeborg Gort gaat tijdens Future Proof Plastics 2024 in op de NCPN.

telt Ingeborg Gort van Partners for Innovation tijdens het Future Proof Plastics event. “De norm zal ook helpen bij het stimuleren van de markt voor recycleert en biobased kunststoffen en dat is ook heel erg nodig. Vooral in het biobased kunststof zie je nog maar een minimale afname, maar ook de markt voor recycleert staat enorm onder druk en loopt terug op dit moment. Met deze norm zal er dus naast de nodige CO₂-uitstootreductie ook een betere en stabielere afzetmarkt komen voor de kunststofrecyclers en producenten van biobased plastics.”

“Het gaat om het toepassen van een verplicht percentage biobased kunststoffen ofwel mechanisch of chemisch gerecyclede kunststoffen. Dat verplichte percentage zal gelden vanaf 2027, waarschijnlijk met 15% als basispercentage, oplopend tot 25 à 30% in 2030. En gericht op de polymeren die worden verwerkt tot delen eindproducten”, gaat Gort verder. Nog niet helemaal duidelijk is wat voor recycleert precies onder de norm gaat vallen. Dat is waarschijnlijk post-consumer recycleert, en niet post-industrial recycleert, maar misschien wel carbon capture kunststoffen, dus kunststoffen met daarin afgevangen CO₂. “Daarnaast is ook niet helemaal duidelijk welke polymeren allemaal onder de norm zullen vallen. Er wordt misschien een uitzondering gemaakt voor rubber. Of lijmen, coatings en verf wel onder de norm zullen vallen, is nog niet bekend”, zegt Gort. Dat is ook wel verklaarbaar. Het is pas sinds mei 2023 bekend dat de norm geïmplementeerd gaat worden en er moet nog veel onderzoek gedaan worden, en data verzameld worden om dit allemaal duidelijk te krijgen en te zien of er uitzonderingen nodig zijn of niet. “Er is nog een hoop werk te doen.”

Import vrijgesteld

De maatregel gaat gelden voor converters, bedrijven die polymeren inkopen om het te verwerken in een eindproduct of een deelproduct. “Het is geldig voor de naar schatting 800 tot 1000 bedrijven in Nederland, die polymeren verwerken voor de Nederlandse markt. Export is hierbij vrijgesteld. Dat geldt vaker voor normen. Bij de voorgestelde bijmengnorm is import ook vrijgesteld. Voor de industrie is dit het grootste probleem. Brancheorganisaties zijn daarover nog stevig in discussie met de ministeries”, legt Gort uit.

Hub van 267 miljoen

Naast de norm komt er een Nationale Circulaire Plastic Hub met veel geld van de overheid. “Dat de overheid hiervoor een budget van 69 miljoen in het komende jaar en 267 miljoen tot 2030 heeft, is best bijzonder. Deze hub zal bedrijven individueel en gezamenlijk ondersteunen, inclusief investeringssubsidies.” Omdat er wordt aangestuurd op een internetconsultatie van de norm in het voorjaar van 2024, roept Gort bedrijven op alle voors en tegens te melden bij de brancheorganisaties. “En houd de ontwikkelingen in de gaten!”

In gesprek met ministeries

Eerder op deze 9 november deed een delegatie van de overheid het Nationaal Kunststof Congres aan om te peilen hoe de aankomende wetgeving wordt ontvangen door de industrie. Opener van Martijn Reubzaet van het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat is dat het belangrijkste aandachtspunt eigenlijk de hoeveelheid kunststofproductie is. Want wat je niet maakt, daar heb je ook geen zorgen voor in de afvalfase.” Naast Reubzaet bestaat de delegatie uit medewerkers van I&W, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het ministerie van Economische Zaken.

**Gebruikte petfles-
sen kunnen na ver-
werking weer
opnieuw worden
gebruikt voor het
verpakken van voe-
dingsmiddelen.**

Verduurzamen

“Dat plastic een nuttig materiaal is, hoeft ik jullie niet uit te leggen”, gaat Reubzaet verder. “Maar tegelijkertijd zijn er een hoop problemen. Er is meer van, dan maatschappelijk wenselijk. Er is een groot probleem met plastic vervuiling. Onze inzet is om plastics te verduurzamen”, zegt hij. Eerst focussen op minder plastics en wat er dan nog wel is, op een duurzame manier gebruiken. Dat betekent gebruik maken van duurzame grondstoffen en zo min mogelijk grondstoffen. En ook dat je producten en grondstoffen zo lang mogelijk waardevol gebruikt. “To narrow the slope and close the loop.”

Context

“De circulaire plastics maatregelen moet je zien binnen een context, die zijn niet zomaar verzonnen”, legt Reubzaet uit. “De eerste context is de circulaire economie. Nederland is heel ambitieus op het vlak van circulaire economie. We willen volledig circulair zijn in 2050.” Het doel van die circulaire economie is om de CO₂-productie terug te dringen. Het kabinet heeft onlangs ingestemd met het versnellen van de circulaire plastics keten middels de Nationale Circulaire Plastics Norm. “Wat wij graag willen is nationale regelgeving die bepaalt dat in 2027 waarschijnlijk 15% van alle polymeren die in Nederland worden toegepast recycleat of biobased kunststoffen moeten zijn. In 2030 moet dat 25 tot 30% zijn.” Het is volgens Reubzaet duidelijk dat op het moment dat er meer plastics worden hergebruikt, er minder plastics worden verbrand.

Administratief handelssysteem

In de uitvoering zal er gewerkt worden met een administratief handelssysteem. Dat betekent dat bedrijven die het verplichte percentage recycleat om wat voor reden dan ook niet halen, kunnen onderhandelen met partijen die juist meer dan de norm aan recycleat inzetten, te vergelijken met de handel in CO₂-emissierechten. Het administratief handelssysteem zorgt ervoor dat de verplichting niet geldt voor een fysiek product, maar voor de verwerker. Die kan middelen met al zijn producten. Als je het verplichte percentage dan nog niet haalt, kun je bovendien handelen met iemand die meer recycleat toepast dan de norm vereist. Mensen die te weinig gebruiken, krijgen uiteindelijk te maken met een bepaalde mate van sancties. “Op deze manier hopen we weg te blijven van de discussie wat kan wel en niet in een product”, zegt Reubzaet.

Klankbord

De ministeries staan in contact met klankbordgroepen en technische werkgroepen waarin ook weer mensen vanuit de sector vertegenwoordigd zijn. “Dat is de reden dat we op dit soort bijeenkomsten aanwezig zijn. Om met elkaar van gedachten te kunnen wisselen. Wat moeten we nog doen? De precieze reikwijdte is onderwerp van discussie. De maatvoering, dus hoeveel pro-

cent precies in 2027 en waar eindigen we precies in 2030, die moet ook nog worden vastgesteld, binnen de genoemde marges. Ook op het gebied van controle en handhaving moet nog een en ander worden vastgesteld. Er moet nog veel worden uitgezocht en met sommigen van jullie zijn we ook al in gesprek. De regelgeving start in 2027 en een eerste internetconsultatie is in april volgend jaar”, somt Reubzaet op. De overheid gaat bedrijven ook helpen om snel om te schakelen van fossiele plastics naar recycleat en bioplastics. Daar zijn middelen uit het klimaatfonds voor beschikbaar. “69 miljoen euro hebben we al toegezegd gekregen. In totaal heeft het kabinet 267 miljoen euro gereserveerd tot 2030.”

Scope-discussie

Van de gelegenheid om vragen te stellen wordt gretig gebruik gemaakt. Gaat het nou alleen om plastic producten of ook polymeren in bijvoorbeeld coatings, lijmen en verf, klinkt het uit de zaal. Het is de scope-discussie, zegt Reubzaet. “Wat wij hier bedoeld hebben is toepassingen van polymeren”, zegt hij. Maar hoewel polymeren ook in coatings en lijmen zitten, moet het natuurlijk wel werkbaar zijn. “Ik denk, maar het is nog in onderzoek, dat we uit gaan komen bij toepassingen van wat de meeste mensen onder plastics verstaan. Niet zozeer de coatings”, verwacht hij. Expliciet voor rubbers loopt er een onderzoek om te kijken of daar een uitzondering voor moet worden gemaakt.

Level playing field

Het heetste hangijzer vanuit de zaal is het ontbreken van een level playing field. “Als jullie dat niet fixen, wordt dit één groot drama voor de Nederlandse industrie”, vreest een ondernemer uit de zaal. “Als ik naar Spanje exporteer, moet ik aan de Spaanse regels voldoen. Als ik naar Engeland exporteer, moet ik aan de Engelse regels voldoen. Maar als je straks naar Nederland exporteert, dan hoe je niet aan de Nederlandse regelgeving te voldoen, dat kan toch niet de bedoeling zijn.”

Duurzame kunststofketen

De kunststofindustrie staat onder druk om te presteren en er zijn stappen nodig vanuit het bedrijfsleven en de overheid. Wat kan er gedaan worden om de circulaire economie doelstellingen te behalen? Dat was de onderliggende vraag tijdens het Nationaal Kunststof Congres 2023 op 09 november in Zwolle. Ondernemers en overheden zijn zich bewust van de noodzaak van verandering in businessmodellen, materialen en regelgeving. De handvatten die ze nodig hebben om stappen te nemen zijn alleen nog niet altijd helder. Die kregen ze tijdens dit evenement. De volgende editie van het Nationaal Kunststof Congres staat ingepland voor 13 november 2025.

Maandag 6 november 2023 bracht Ingrid Thijssen, voorzitter VNO-NCW (tweede van links) een werkbezoek aan producent en leverancier van kunststof leidingssystemen DYKA in Steenwijk. Het bezoek werd georganiseerd door de NRK, die hiermee meer aandacht vroeg voor de uitdagingen van de Nederlandse bedrijven in de rubber- en kunststofindustrie die te maken krijgen met de nieuwe Nationale Circulaire Plastics Norm. Harold de Graaf van NRK staat helemaal rechts op de foto.

In Spanje en Engeland kennen ze een belasting op verpakkingen onder een bepaald percentage recyclelaat. En dat is precies het groter verschil met Nederland, zegt Reubzaet. Omdat de NCPN geldt voor alle toepassingen van polymeren, heeft de maatregel veel meer impact, maar daardoor is het ook ondoenlijk om al die producten aan de grens te gaan controleren, denkt hij, los van het feit dat Europa dat waarschijnlijk niet zal toestaan. "Er is een onderzoek geweest naar de weglekeffecten toen we het nog hadden over een CO₂-heffing en niet een bijmengnorm. We zagen bij de hoogste vorm van heffing een weglekeffect van zo'n 40%. We weten dat het nu lager ligt, maar hoe laag is niet duidelijk. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat er een weglekeffect van 40% is. Voor alleen verpakkingen zou er wel wat mogelijk zijn geweest." Vanwege de brede scope is dit nu een lastig verhaal.

NRK

Algemeen directeur van de Federatie Nederlandse Rubber- en Kunststofindustrie (NRK) Harold de Graaf stelt in een telefoongesprek dat er nog maar weinig tijd is om de NCPN te finetunen, omdat deze in het voorjaar van 2024 al ter internetconsultatie wordt aangeboden. Dat betekent dat de wet in concept dan af moet zijn. Het is nog onduidelijk tot op welk niveau de norm wordt omschreven en wordt vastgelegd in een wet. Dit betekent dat het ook nog onduidelijk is wat er wordt uitgewerkt in lagere wet- en regelgeving. Wel is duidelijk dat er zowel juridisch als organisatorisch, denk aan toezicht, handhaving, reikwijdte, doelgroep, nog veel uitgewerkt moet worden.

Vragen

Maar de grootste zorg op dit moment is het ontbreken van een level playing field, hoewel er ook zorgen om de uitvoering zijn. Voor dat ontbrekende gelijke speelveld is op dit moment nog geen uitgewerkt alternatief. "We kijken naar modellen zoals in Spanje en Engeland. Daar gaat het om verpakkingen en hier in Nederland gaat het om alle kunststoffen. Maar het basisidee is dat het niet uitmaakt wie het op de markt brengt. Er moeten altijd recyclaten in zitten", legt De Graaf uit. "En dat hebben ze op een fiscale manier ingeregeld. Het zijn ontzettend juridisch en technische vraagstukken. Maar het is onderwerp van onderzoek. En daar zijn we ook over in gesprek met het ministerie."

Impactanalyse

Zoals eerder in de tekst al duidelijk wordt, laat het ministerie van I&W doorschemeren dat het niet verwacht dat de weglekeffecten, door regelgeving alleen voor Nederlandse bedrijven te laten gelden, een groot probleem worden. Op basis van een onderzoek uit 2022 door CE Delft, toen er nog sprake was van een Plastic taks, liepen deze op tot 40 procent. Maar omdat de norm een lichtere maatregel is zou dat nou lager liggen. "Als je een ander voorstel doet, waarvan je denkt dat de impact minder is, dan moet je dat ook laten onderzoeken. NRK heeft vanaf het begin gezegd dat het een impactanalyse wil naar de norm", aldus De Graaf. De verwachting is dat er tot de kerst druk onderhandeld wordt. Als uiteindelijke de wet ter internetconsultatie wordt aangeboden, zullen we weten waar we precies aan toe zijn.

Kasper Weigand